3de. JAARGANG. CURACAO DEN 9en. JANUARI 1886. No 106.

AMIGOE DI CURAÇAO.

WEEKBLAD VOOR DE CURACAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, en Aruba per drie maanden fl. 2,— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afzonderlijke nummers fl. 0,25.
Prijs der Advertentiën van 1 tot 7 regels fl. 0,50, voor elken regel meer fl. 0,07½.

BUREAU VAN DIT BLAD
OP CURAÇAO,
PLEIN VAN PIETERMAAI, No 129.

De Agentuur
ten huize van de Heeren
JAN ELLIS, *Curaçao,* — Otrabanda.
JUAN CAPRILES, *Aruba,* — Playa.
JOSÉ A. ROSA HERRERA, *Bonaire,* — Playa.

E Coerant aki ta sali toer Dia Sabra.
Su prijs di Abonnement ta fl. 2.— pa tres luna, pagar padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire i Aruba fl 10,— pa anja.
Un number só fl. 0,25.
Un anuncio di 1 té 7 regel, fl 0,50, cada regel mas fl. 0,07½.

SCHEEPSTIJDINGEN.
aankomst alhier:

10 Jan. *Harrison* van Liverpool.
11 „ *Maracaibo* „ Maracaibo.
13 „ *Philadelphia* „ New-York.

CALENDARIO.
Januari.

10. DOMINGO bao di Oct. di Epifania.
11. LUNA. S. Higinio, papa i m.
12. MARTES. S. Arcadio, m.
13. RAZON. S. Gumersindo, m.
14. HUEBES. S. Hilario, obispo.
15. VIERNES. S. Pablo, eremita.
16. SABRA. S. Marcela, papa i m.

STAND DER MAAN.

E. K. 12 Jan. 6 ure 23 m. A. M.

Opkomst der Zon:
10 Jan. 6 ure 17 min.
Ondergang der Zon:
10 Jan. 5 ure 43 m.

SCHEEPSTIJDINGEN.
vertrek van hier:

11 Jan. *Holl. boot* naar Amsterd.
13 „ *Valencia* „ New-York
15 „ *Maracaibo* „ Maracaibo

ENCYCLIEK

VAN ONZEN ALLERHEILIGSTEN HEER

LEO XIII

door de Goddelijke Voorzienigheid Paus.
Over de Christelijke Inrichting der Staten.

AAN ONZE EERWAARDIGE BROEDERS DE PATRIARCHEN, PRIMATEN, AARTSBISSCHOPPEN, BISSCHOPPEN DER KATHOLIEKE WERELD, IN GUNST EN GEMEENSCHAP MET DEN APOSTOLISCHEN STOEL.

Eerwaarde Broeders,
Heil en Apostolischen zegen!

(Vervolg.)

Deze maatschappij (d. i. de KERK, door Christus ingesteld *Red.*), ofschoon zij even als de burgerlijke maatschappij uit menschen bestaat, is echter wegens het doel, dat haar gesteld is, en de middelen, waarmede zij haar doel nastreeft, — bovennatuurlijk en geestelijk: en deswegens is zij onderscheiden en verschilt zij van de burgerlijke maatschappij: en, wat van het grootste belang is, zij is eene maatschappij, welke uit haren aard en krachtens aan haar verleende rechten volmaakt is, daar zij, volgens den wil en de gunst van haren Stichter, in en door zichzelve alle hulpmiddelen bezit, die voor haar ongeschonden behoud en voor hare werkdadigheid noodzakelijk zijn. Even als nu het doel, waarnaar de Kerk streeft, verreweg het edelste is, zoo ook is hare macht de voortreffelijkste van alle andere, en kan bijgevolg niet in waardigheid minder wezen dan de burgerlijke macht, noch aan deze op eenige wijze ondergeschikt zijn.— Inderdaad heeft Jezus Christus aan Zijn Apostelen, in hetgeen den godsdienst betreft, een geheel vrije en onafhankelijke rechtsmacht verleend: terwijl daarmede verbonden werd zoowel de bevoegdheid om in den waren zin des woords wetten te maken, als de hieruit voortvloeiende dubbele macht om rechterlijk te oordeelen en te straffen. **Mij is alle macht gegeven in den hemel en op de aarde: gaat dan en onderwijst alle volkeren.... hun leerende te onderhouden al wat Ik u geboden heb**[1]. En elders: **Indien hij naar hen niet luistert, zeg het aan de Kerk**[2]. En nogmaals: **de macht hebbende om alle ongehoorzaamheid te straffen**[3]. Wederom: **ik zal stronger handelen naar de macht welke de Heer mij gegeven heeft tot opbouwing en niet tot verwoesting**[4]. Alzoo moet de leidsman der menschen naar de hemelsche zaken niet de Staat zijn maar de Kerk: en aan Haar is door God de bediening opgedragen om zelve zorg te dragen voor datgene, wat den godsdienst betreft, en dit zelve te regelen: namelijk, dat zij alle volkeren onderwijze; dat zij de grenzen van het Christen-geloof zoo ver mogelijk uitbreide; kortom, dat zij de Christelijke Maatschappij vrij en ongehinderd volgens eigen oordeel besture.

Dit gezag nu, dat in zich zelve volmaakt en geheel onafhankelijk is, maar dat sinds langen tijd door een vorstenvleiende wijsbegeerte wordt bestreden: dit gezag heeft de Kerk nooit opgehouden als haar eigendom te beschouwen en openlijk uit te oefenen; ja, het eerst van allen waren het de Apostelen die voor dat gezag streden, en, toen hun door de overheid der Synagoog belet wierd het zaad des Evangelies te verspreiden, standvastig antwoordden: **Men moet Gode meer gehoorzamen dan den menschen**[5].— Ditzelfde gezag verdedigden, waar het gelegen kwam, de Kerkvaders met grooten ijver en met kracht en klem van redenen: terwijl de Opperpriesters van Rome nimmer verzuimd hebben het met onverwonnen moed en standvastigheid tegen zijn bestrijders te handhaven. Ja zelfs Vorsten en Hoofden van het Staatsbewind hebben dat gezag zoowel uit overtuiging als feitelijk erkend, daar zij namelijk door onderhandelingen, door overeenkomsten, door het zenden en ontvangen van gezanten ofwel door eenig ander wederkeerig dienstbetoon met de Kerk pleegden in betrekking te staan als met een souvereine wettige Mogendheid.— Ook moet men er een bijzondere beschikking van Gods Voorzienigheid in erkennen, dat deze zelfde macht der Kerk met een burgerlijk bewind, als den besten waarborg voor hare vrijheid, is versterkt geworden.

Zoo dan heeft God de zorg voor het menschelijk geslacht verdeeld tusschen twee machten: de Kerkelijke en de Burgerlijke, waarvan de eene gesteld is over de goddelijke, en de andere over de menschelijke dingen. Beiden zijn op haar eigen gebied de hoogste: beiden hebben bepaalde grenzen, waarbinnen zij zich te houden hebben, en die volgens den aard en onmiddelijken oorsprong van elk harer zijn afgebakend: van daar is er, als ware het, een kring getrokken waar binnen elk van beiden haar eigene werking **iure proprio** uitoefent. Daar het echter gebeuren kan — omdat beider gezag zich over dezelfde personen uitstrekt—dat één en dezelfde zaak, hoewel onder verschillend opzicht, maar toch altijd dezelfde zaak, tot beider rechtsgebied en rechtsmacht behoort: daarom moet Gods alwijze Voorzienigheid, door welke beide machten zijn ingesteld, ook beider weg juist en ordelijk hebben aangewezen. (**De machten) die bestaan, zijn door God geregeld**[6]. En wadit niet het geval, dan zouden er dikwijls oorzaken geboren worden van noodlottige twisten en verdeelheden; en niet zelden zou de mensch — wanneer beide machten, wier bevel hij in geweten niet kan afwijzen, hem tegenstrijdige zaken bevelen zouden —, als op een tweesprong geplaatst, verlegen en besluiteloos aarzelen en angstig uitzien naar het geen hij doen moet.

Welnu het is de grootste tegenstrijdigheid, zulks te denken van de wijsheid en goedheid Gods, die zelfs in de onbezielde wezens, ofschoon zij van veel lager orde zijn, de natuurlijke krachten en oorzaken in zulk een ordelijke verhouding en bewonderenswaardige harmonie onderling heeft vereenigd, dat geen enkele harer voor de andere een beletsel is, en alle te zamen in volmaakte overeenstemming tot bereiking van het doel der wereld medewerken. Derhalve moet er ook tusschen beide machten een zeker wél geregeld verband bestaan, dat niet ten onrechte met die vereeniging vergeleken wordt, waardoor ziel en lichaam in den mensch verbonden zijn. Hoedanig nu dit verband is en hoe innig, kan niet anders worden beoordeeld tenzij men, gelijk Wij zeiden, de natuur van beide machten in het oog houdt, en ook de voortreffelijkheid en verhevenheid van de belangen, aan haar toevertrouwd, in aanmerking neemt; daar toch aan de eene op de eerste en voornaamste plaats als taak gesteld is voor de tijdelijke en vergankelijke zaken der menschen zorg te dragen; aan de andere, om hun de hemelsche en eeuwige goederen te verschaffen.— Alles wat derhalve in de belangen der menschheid op eenigerlei wijze met het heilige in verband staat, al wat het heil der zielen of den eeredienst van God betreft — hetzij dat blijkt uit den aard der zaak zelve, hetzij dat als zoodanig begrepen wordt wegens de betrekking waarin het staat met 's menschen doeleinde—dat alles behoort tot het gezag en de vrije bestiering der Kerk: wat overigens op het burgerlijk en politiek gebied te huis behoort, is billijkerwijze aan de burgerlijke macht onderworpen, vermits Jezus Christus bevolen heeft, dat, wat des Keizers is, aan den Keizer, en, wat Godes is, aan God worde gegeven.

Er kunnen zich echter omstandigheden voordoen, dat nog een andere wijze van overeenstemming voor de zaak van vrede en vrijheid doel kan treffen: wanneer namelijk de burgerlijke overheden en de Roomsche Opperpriester over eenige bepaalde zaak tot een onderling vergelijk mochten komen. En in zulke omstandigheden legt de Kerk treffende bewijzen van moederlijke liefde en goedheid aan den dag, daar Zij alsdan zooveel inschikkelijkheid en toegevendheid pleegt te toonen als maar mogelijk is.

Zoodanig, als Wij thans in hoofdtrekken hebben aangeduid, is de Christelijke inrichting van de Burgerlijke Maatschappij; en deze is geenszins zonder grond of geheel willekeurig door Ons geschetst, maar afgeleid uit de hoogste beginselen der waarheid, die zelfs door de natuurlijke rede bevestigd worden.

Een dusdanige inrichting van het Staatsbestuur behelst niets, dat met de waardigheid der overheden onbestaanbaar is of daaraan minder

glans zou geven: en wel verre dat zij de rechten der majesteit zou verminderen, geeft zij dezen meer duurzaamheid en eerbiedwaardigheid. Wat meer is: als men de zaak dieper doorschouwt, dan heeft zulk een inrichting van den Staat een hooge mate van volkomenheid, die aan de overige vormen van Staatsbestuur ontbreekt: uit haar ook zouden voortreffelijke en onderscheidene vruchten voortkomen, zoo beide machten zich slechts bij haar eigen graad van bevoegdheid bepaalden en ten volle den plicht en het ambt vervulden, dàt aan ieder van beiden is toevertrouwd.— Inderdaad in die Staatsregeling, waarvan Wij spraken, zijn toch de goddelijke en menschelijke belangen naar behoorlijke orde verdeeld: onaangetast blijven de rechten der burgers, en daarenboven worden zij verdedigd door de schutze van goddelijke, natuurlijke en menschelijke wetten: dáár is wijselijk eene bepaling van ieders plichten vastgesteld, dáár is hunne onderlinge verhouding naar behooren gewaarborgd.

In zulk eene Staat weten de afzonderlijke personen, dat zij, bij al hun moeitevol en onzeker streven naar den eeuwigen Staat, leidslieden bezitten, die zij veilig kunnen volgen, en helpers, om tot hun doel te geraken: eveneens begrijpen zij, dat anderen hun gegeven zijn voor hunne veiligheid en om de tijdelijke goederen en verdere levensgemakken te helpen verschaffen of te bewaren.

Het huisgezin ontvangt de noodige vastheid door de heiligheid van den éénen en onverbreekbaren echt; de rechten en plichten der echtgenooten onderling worden volgens een wijze rechtvaardigheid en billijkheid geregeld; de noodwendige eerbied voor de vrouw blijft bewaard; het gezag van den man wordt naar het toonbeeld van Gods gezag geordend: de vaderlijke macht wordt met inachtneming der waardigheid van vrouw en kinderen gehandhaafd; eindelijk, voor de bescherming, het welzijn en de opvoeding der kinderen wordt uitmuntend zorg gedragen.— Op staatkundig en burgerlijk gebied beoogen de wetten het algemeen welzijn en worden niet naar den wil en naar het bedriegelijk oordeel der menigte, maar naar waarheid en billijkheid gericht; het gezag der vorsten wordt met een heiligheid bekleed, die meer dan menschelijk is; dat gezag wordt in toom gehouden, zoodat het niet afwijkt van de gerechtigheid, noch in het bevelen de maat te buiten gaat; de gehoorzaamheid der burgers is eervol en waardig, omdat zij geen slaafsche onderwerping is van den mensch aan den mensch, maar een gehoorzaming aan den wil van God, die door de menschen Zijn gezag uitoefent.

Heeft men dit eenmaal begrepen en zich van deze waarheid overtuigd, dan zal men het ook als een plicht der rechtvaardigheid beschouwen: de majesteit der Overheden te eerbiedigen, standvastig en trouw aan de openbare macht te gehoorzamen, zich te onthouden van alle verzet en opstand, en met nauwgezetheid de Wetgeving van den Staat na te leven.— Eveneens zullen, in het volbrengen der burgerplichten, wederzijdsche liefde, welwillendheid en vrijgevigheid heerschen; geen gevaar dat iemand, burger tegelijk en Christen, zich bij den strijd tusschen het gebod van Kerk en Staat tusschen twee vuren ziet geplaatst[1] eindelijk: de overvloedige gaven, waar de Christelijke godsdienst uit zijnen aard ook het tijdelijk leven der menschen mede verrijkt, zijn alle voor de maatschappij en den burgerlijken Staat noodzakelijk: zoodat overtuigend de waarheid blijkt van het woord: „het lot van den Staat hangt af van den godsdienst; tusschen beiden bestaat een nauwe band en innige gemeenschap[7].

De kracht dier gaven heeft de H. Augustinus, op verschillende plaatsen en, als gewoonlijk, op bewonderenswaardige wijze beschreven: vooral echter waar hij de Katholieke Kerk met deze woorden toespreekt:

„Gij oefent en leert iedereen naar „de ontwikkeling zoowel van zijn „lichaam als van zijnen geest: de „kleinen op kinderlijke wijze, de „jeugd met kracht, de ouderdom „met kalmte. Gij brengt de vrouwen met een kuische en trouwe „gehoorzaamheid onder het gezag „hunner mannen: niet tot voldoening „der wellust, maar om kroost voort „te brengen en tot het voortbestaan „des huiselijken levens. Gij stelt de „mannen over hunne echtgenooten: „niet om met het zwakkere geslacht „naar willekeur te handelen, maar „overeenkomstig de wetten eener „oprechte liefde. Gij onderwerpt „met zekere vrijwillige dienstbaarheid de kinderen aan hunne ouders en plaatst de ouders boven „de kinderen met een liefderijk gezag.... Gij verbindt burgers met „burgers, volkeren met volkeren, en „vereenigt alle menschen, door de „herinnering aan hunne eerste ouders, niet slechts in gemeenschap „maar in zekeren broederbond. Gij „leert de koningen de belangen van „hun volk te behartigen, Gij vermaant de volkeren aan hunne vorsten onderdanig te zijn. Ernstig „leert gij. wie eer, toegenegenheid, eerbied, ontzag, vertroosting, „vermaning, opwekking, onderrichting, berisping of tuchtiging verdient; toonende, hoe niet aan allen „hetzelfde, maar aan allen de liefde past en aan niemand onrecht „mag geschieden."— En evenzoo op een andere plaats de dwaze staatkundige wijsgeeren berispende: „Zij, „die beweren, dat de leer van Christus vijandig is aan den Staat— „dat zij dan een leger vormen van „soldaten, zooals Christus' leer den „soldaat gebiedt zich te gedragen; „dat zij dan zoodanige bestuurders „kweeken, zoodanige echtgenooten „zoodanige ouders, zoodanige kinderen, zoodanige heeren, zoodanige dienstknechten, zoodanige koningen, zoodanige rechters, zoodanige cijnsplichtigen en invorderaars van hetgeen aan de openbare schatkist verschuldigd is, als „de Christelijke leer ze vordert: en „laten zij dan nog durven beweren, „dat die leer den Staat vijandig is; „ja, veeleer zullen zij zonder aarzelen getuigen, dat de Christelijke „leer den Staat, die hare voorschriften nakomt, grootelijks tot heil „verstrekt."

(*Wordt vervolgd*).

[1]*Matth. XXVIII, 18,19,20.* [2]*Ibid. XVIII, 17.* [3]*IICor. X, 6.* [4]*Ibid. XIII, 10.* [5]*Act. V, 29.* [6]*Rom. XIII, 1.* [7]*Sacr. Imp. ad Cyrillum Alexand. et Episcopos metrop.— Cfr. Labbeum Collect. Conc. T. III.* [8]*De moribus Eccl. cath., cap. XXX, n. 63.* [9]*Epist. CXXXVIII (al. 5) ad Marcellinum, cap. II. n. 15.*

NOTICIA.

Aniversario.

Coe e numero-aki nos courant ta drenta su di tres anja di existencia.

Jenar di satisfaccion nos ta haci awé na e circunstancia-aki nos manifestacion di gratitud na nos favorecedornan koe a apoya nos durante e tempoe-ai coe nan proteccion; i nos ta renoba nos promesa di traha semper coe ánimo i coe confianza den Dios, semper fiel na nos programa, na progreso material i intelectual di Colonia Curaçao en general i particularmente na interesnan di gremio Católico.

Coro.

Segun noticia koe a jega na nos conocementoe nos ta informar koe e mees dianan koe awaceroe a cai asina duroe aki, tabatin na Coro un inundacion grandi koe a causa hopi desgracia.

E inundacion tabata causar pa un jobementoe asina pisar, koe tabatin pa consecuencia crecementoe di e rioe koe ta separa La Vela foi Coro.

Como Malecon,— un muraja koe ta sirbi pa defende stad na circunstancia asina — a kibra casi toer, awa a jena cajanan di Coro coe un corriente asina duroe, koe diferente mucha a worde lastrar i matar. Algun hende grandi també a perde nan bida. Masjar hopi cas principalnan a sufri hopi danjoe grandi; prison a cai completamente i presoenan koe tabatin aden a sufri hopi i algun a moeri. Toer casnan koe ta cerca rioe a desaparece; tambe e brug koe tabata comunica La Vela coe Coro, a worde rancar i kibrar henteramente, di modo koe awé hende meste haci usoe di boto pa pasa e rioe. Major parti di bestianan di cria a moeri den awa.

Pérdida total di danjoenan, causar pa e inundacion-ai, ta calcular na 100,000 fuerte.

Crimen horrible.

Dia 10 di December pasar a parce dilanti di rechtbank na Roma un slachter, jamar *Tozzi*, su muher i dos jioe, un homber i un muher, como culpable den matamentoe di un tal *Poggi*, slachter també.

E asesinonan tabata sabi di hiba *Poggi* na un lugar separar di nan cas, na oende nan a comete nan crimen. Despues koe nan a maté, nan a kap su mortoe na pida-pida i nan a usa su sanger pa traha un sorto di *wors di sanger*, koe nan sâ bende semper na tienda di e asesino *Tozzi*. E jioe homber tabata conta toer particularidadnan di mas cruel di e matamentoe coe asina sanger frioe i sin berguenza, koe henter público tabata manifesta nan rabia coe gritoe. Ora nan a grita: "Lastré, hibé prison!" e asesino a bisa coe menosprecio: "Atá mi aki, *skeer* mi noema na pida-pida."

Ta di comprende koe un escena asina terribel a jena Roma coe horror.

Jobementoe di piscar.

Na Cumberland (Noord Amerika) tabatin dia 9 di December pasar un awaceroe di........ piscar!

E anochi-aí tabatin un temporal pisar i un *hoos* a trece den stad miljon i miljon di piscar chikitoe, di un *centimeter* largoe. Toer caja i toer dak di cas, té na un distancia di un mijl, tabata henteramente tapár coe e piscarnan-aí.

¿Cual ta mas bobo?

Den luna di October pasar courantnan di Bruselas (Belgica) a haci mencion di nada menos koe 58 casoe di hende koe a mata curpa ó koe a intenta di hacié. Esai ta marcá e stad-ai como foco di moral independiente. Un di e ultimo desgraciadoenan ta un officier *Oscar Hardy*, koe por a dispone di un fortuna di 800,000 franc.

Promer-ajá el a biba den algun kamber i e tabatin pa bisinja un zapater koe tabata bati solé henter dia. Foi di e tempoe-ai el a keha, koe na oende koe é bai, é ta tende batimentoe di e zapater. E tabata bisa koe é no por a haja sosiegoe ningun camina i el a pone fin na su bida. Den su testament el a bisa koe é kier tabata derar *civilmente*, no sin "honor militair" ma sin "ceremonia di religion." Pa e motiboe-aki algun courant liberal ta consideré como......*un homber juicioso.*

Un nomber inhustoe.

Duranti tempoe koe Exhibicion di Antwerpen tabata habrin, polloiá a cohe 578 *pick-pockets* (escamoteador): 211 Aleman, 63 Hoelandes, 44 Frances, 245 Belga i solamente 32 Ingles.

I toch na toer parti di mundoe nan ta doena, coe algun preferencia, e nomber ingles di *pick-pockets* na e sorto di ladronnan--ai.

Un bon receta

Un courant estrangero ta recomenda lo ké ta sigi como un bon medio pa hende libra nan di fiador di courant.

Tin masjar hopi hende koe no ta suscribi pa ningun courant, ma koe semper kier sabi coe gustoe kiko ta scirbir den nan. Promer anto koe un hende koe ta paga pa su courant fié na e sorto di lezadornan-ai, e meste corta afor, cualké noticia koe no ta di ningun importancia. Esai ta exita curiosidad di e lezador di por nada: é ta puntra den dié mees, ¿ta kiko tabatin aki, koe nan a corté? Su gustoe di sabi ta bira asina grandi koe ta é manda na imprenta pa cumpra un courant. I ora esai sosode algun bé, lo é comprende koe lo salié mas barata si e toema un suscricion.

¿Jaloersch ó loco?

Na un casamentoe na Vistabella, cerca Madrid, tabatin un comementoe coe 77 persona na mesa. Poco despues di comementoe, toer e hendenan di fiesta a sinti nan maloe; 17 di nan a moeri mees dia i e 60 sobrá a keda maloe hopi dia.

Ora nan a examina coemindanan koe tabata usar na e mesa di fiesta, a resulta koe toer tabata venenar. Segun sospechoe general e hende koe a comete e crimen-ai ta un jonkman koe kier a casa koe e moza koe a casa e dia-ai.

Bon i mihor.

Un tata koe ta busca toer manera pa haci koe su jioe muher no casa, a bisé: "Mi jioe, *casá* ta bon, ma *no casá* ta mihor." E jioe a responde su Papa coe muchoe calma: "Papa, mi ta conforma mi koe *haci bon*, larga otro koe por, *haci mihor*.'

NIEUWSBERICHTEN.

CURACAO.

Gouvernements-Besluiten.

Curaçao, den 7n Januari 1886.

De Heer *J. C. Bennebroek Forbes*, klerk alhier, belast met de functiën van Griffier enz. op *Aruba*, benoemd tot Griffier van het Kantongerecht, tevens belast met de functien van Notaris, Hypotheekbewaarder, Adjunct-ijker en Scheepsmeter, zoomede met de werkzaamheden van Kolonialen schrijver op *Aruba*.

Benoemd tot onderwijzer 2e klasse bij het Openbaar onderwijs op dit eiland, de Heer Marc Calisch, thans werkzaam bij het onderwijs aan de School van Afd. II.

Voorloopig, tot aan eene nadere voorziening, bij het Openbaar onderwijs aan de School van Afd. II. werkzaam gesteld:

als onderwijzer 3e klasse de Heer J. H. J. Hamelberg, en

als kweekeling de Heer J. B. Prince, beiden thans als kweekelingen werkzaam aan een der landsscholen alhier.

Bij den Heer Gouverneur is ingekomen een schrijven, gedagteekend 's Gravenhage, 11 December 1885 van de Heeren H. B. Kip, D. Gaërste Wz., C. W. R. Scholten Jr., Harry Barge en G. A. B. Hellmund, waarbij aan zijn Hoogedelgestrenge wordt kennis gegeven, dat zij zich in Commissie hebben vereenigd, teneinde de hulp hunner

landgenooten in te roepen ter voorziening in den heerschenden nood op het eiland **Aruba**, en dat, ten behoeve van de arme bevolking van dat eiland, reeds eene som van fl 500.— door hen is ontvangen, welke ter beschikking van den Gouverneur is gesteld.

De Gouvernements-Secretaris,
HELLMUND.

NEDERLAND.

HH. MM. de Koning en de Koningin zullen op een der eerste dagen na Kerstmis van *Het Loo* naar den Haag terugkeeren.

— De Eerste Kamer heeft het ontwerp tot vereeniging van Rotterdam en Delfshaven met eenparige stemmen aangenomen.

— De heer *Keuchenius* betoogde op 2 Dec. jl. in de Tweede Kamer, dat óf uitbreiding van het aantal Kamerleden óf ontbinding op een bepaald regeeringsprogramma onvermijdelijk is tot behoorlijke grondwettige behandeling der grondwets-ontwerpen.— De Minister van Binnenl. Zaken achtte dadelijke wederindiening van de kiestabel onraadzaam, en wanhoopte niet aan het succès der grondwets-herziening, welker verwerping of eene Kamerontbinding of een ministerieële crisis zou ten gevolge hebben.

— Den 3a Dec. sprak de heer **Gleichman** alsnog de hoop uit op toenadering der Rechterzijde in de School-quaestie, waartegen de heeren **Reuther**, **Lohman** en **Van Baar** verklaarden, dat de Liberale partij dat tot dusver onmogelijk maakt.

— Z. D. Hoogheid de Vorst van Waldeck-Pyrmont, vader van H. M. de Koningin, en H. D. H. Prinses van Bentheim, zuster van H. M., hebben den 7 Dec. een bezoek gebracht bij H. H. M. M. den Koning en de Koningin op *Het Loo*. H. H. M. M. zullen den 28 De. naar Den Haag terugkeeren.

— In plaats van wijlen Graaf van Lynden van Sandenburg is tot lid van de Eerste Kamer gekozen jhr. mr. P. J. **Elout van Soeterwoude**.

DEN HAAG, 23 Dec.— De Regeering heeft een wets-voorstel bij de Kamer in gediend strekkende tot het heffen eener belasting op den invoer van petroleum en gezaagd hout.

BUITENLAND.

ROME, 21 Dec.— Keizer Wilhelm en de Koningin-Regentes Cristina van Spanje hebben langs telegraphischen weg aan Paus Leo XIII voor Zijne diensten in het bijleggen der Carolinen-quaestie alsmede voor Zijn billijke oplossing daarvan hunnen dank betuigd.

Het Balkan-schiereiland.

SOFIA, 21 Dec.— De leden van de Internationale Commissie voor opneming der „Demarcatie-lijn" hebben een protocol onderteekent waardoor Bulgarije zou verplicht worden de stad Pirot tegen 27 December te ontruimen en den wapenstilstand tot 1 Maart te verlengen. De Bulgaarsche en Servische afgevaardigden hebben het protocol onderschreven.

—28 Dec. Rusland zal Vorst Alexander in diens eere-kolonelschap herstellen; dit is natuurlijk een bewijs dat de goede verstandhouding tusschen de beide Alexanders weder hersteld is; men ziet ook een aanstaande verbrokkeling van Turkije tegemoet: vooral uit het feit dat Oostenrijk en Rusland toebereidselen maken voor eenen oorlog in het voorjaar.

— 28 Dec. Vorst Alexander deed heden zijn zegepralenden intocht te Sofia.

Madagascar.

22 Dec.— Een Regeerings-dépêche uit Madagascar meldt dat de vrede tusschen Madagascar en Frankrijk is gesloten. Volgens de artikelen van het vredesverdrag heeft Frankrijk over dat geheele eiland een Protectoraat verkregen; daarenboven zullen de bewoners van Madagascar in hunne hoofdstad Antananariva een Franschen resident moeten dulden, die, voordurend gesteund door een Fransche garde, de uitwendige aangelegenheden van het eiland zullen leiden. De Fransche troepen zullen Tamatave zoolang bezet houden, tot Frankrijk voor zijn oorlogskosten een schadeloosstelling van 10,000,000 frs. zal ontvangen hebben.

— Het „publiek" is in Frankrijk zeer ingenomen met den vrede die tusschen Frankrijk en Madagascar gesloten is.— Het *Journal des Debats* zegt: De vredesvoorwaarden zijn zeer eervol.—„De *Gaulois*" oordeelt, „dat zij slechter konden zijn." De Radicale bladen beweren, „dat het vredesverdrag niet veel te beteekenen heeft, en dat de Hova's het spoedig kunnen verbreken.".

— De „Pall Mall Gazette" zeide [23 Dec.]: Gelijk thans blijkt uit het vredesverdrag, heeft Frankrijk al zijn vroegere aanspraken en vorderingen feitelijk opgegeven, en erkent het den Vorst der Hova's als souverein van het geheele eiland Madagascar. Dat Frankrijk een „protectoraat" en een „schadeloosstelling voor de oorlogsonkosten zal verkrijgen, is louter onzin. Het verdragsontwerp spreekt in het geheel niet van een protectoraat; en wat de schadeloosstelling betreft: zij is alleen bestemd om onder de Europeanen, die tijdens den oorlog schade geleden hebben, te worden verdeeld. De Fransche schatkist zal er geen cent van bekomen.

(Met hare expeditie naar Madagascar booogde de Fransche Regeering niets minder dan het noordelijk gedeelte van genoemd eiland [van 16° N. Br. af] in bezit te nemen. Hare aanspraken op dat bezit grondde de Fransche Republiek op eene overeenkomst, in den jare 1841 met een Sacalawa-opperhoofd getroffen. Feitelijk echter had Frankrijk de heerschappij der Hova's over het gansche Eiland erkend tot aan het jaar 1883, toen de Franschen eerst met de wapenen hun zoogenaamde rechten kwamen eischen).

De Engelschen in Birma.

Den 21sten werd uit Rangoon bericht, dat de 500 „Dacoits", die kortgeleden Shaaggyeen hebben aangevallen, met een verlies van 80 dooden teruggeslagen werden. De Engelschen verloren één man. Nog in eenige andere schermutselingen werd de vijand geslagen, en de opstand schijnt nu onderdrukt. Met uitzondering van 3, waren alle Europeanen, die als vermoord zijn opgegeven, den 14 Dec. nog in leven en veiligheid.

Cholera.

Te *Venetië* stierven op 21 Dec. jl. 4 personen aan cholera; ook de Markies de Bassecourt is aan die ziekte bezweken.—

— Den volgenden dag waren er in de provincie Venetië 50 gevallen van de epidemie voorgekomen, waarvan 12 doodelijk eindigden. De Oostenrijksche regeering heeft aan hare grenzen voorzorgsmaatregelen genomen.

— 23 Dec.— Een schrijven van den Burgemeester van Venetië, aan alle couranten van Italië gericht, doet de berichten aangaande de Cholera als overdreven voorkomen.

— De schepen van Venetië zijn te Triest aan eene quarantaine van 5 dagen onderworpen.

PARIJS, 21 Dec.— Men zegt dat *Jules Ferry* Hoofd-redacteur van de „République Française" worden zal.

— Dit bericht werd reeds den volgenden dag door genoemde Courant zelf tegengesproken.

— De bewoners van het Chineesche schiereiland Korea zijn tegen hunne regeering in opstand gekomen. De opstand heeft een ernstig karakter: Chineesche, Japaneesche en eenige Amerikaansche oorlogschepen zijn van Schanhhai naar Korea gestevend.

— In de Kamer-debatten van heden over de ontruiming van Tonking en over het Tonking-crediet, zeide Mgr. Freppel, dat het vertrek der Franschen een algeheele vermoording der Christenen in Annam ten gevolge zou hebben en het fanatisme der Muzelmannen in Algiers, Tunis en overal elders zou opwekken. Ook de handhaving van Frankrijks rechten op Madagascar vond in den doorluchtigen prelaat een vurig en welsprekend verdediger.

— 23 Dec.— In de Kamer drong er de tegenwoordige premier Brisson krachtig op aan, dat de geheele som van 75,000,000 frs. van het Tonking-crediet zou verleend worden; immers, Frankrijks eer is er meê gemoeid het verdrag met China en Annam te handhaven, en zijn bondgenooten niet in den brand te laten. Ook dient de Fransche bezetting te Hué versterkt te worden wegens de intrigen der Annamieten. De Regeering heeft volstrekt het plan niet Annam te anexeeren, maar wil over dat rijk een protectoraat uitoefenen en tot eenen vrede zien te geraken, welke evenzeer aan Frankrijks eer als aan zijne billijke aanspraken recht zal doen wedervaren; gelijk ook op Madagascar is geschied.

— De verdedigers van de ontruiming van Tonking verliezen den moed. Het geldt nog maar de vraag, hoe groot eene meerderheid zich aan de zijde der Regeering zal bevinden.

— 28 Dec. De credieten voor Tonking en Madagascar zijn toegestaan. Grévy is (28 Dec.) herkozen tot President; hij zal een amnestie verleenen aan alle politieke veroordeelden.

— 30 Dec. De minister-President *Brisson* heeft zyn ontslag genomen. De Heer *Freycinet* zal een nieuw Kabinet vormen.

MADRID, 20 Dec.— De Hertog van Sevilla bevindt zich in hechtenis. Hij had de Koningin-regentes openlijk gelasterd en gehoond en den wensch geuit, dat de Ex-koningin Isabella binnenkort de plaats van Koningin Cristina als regentes mocht innemen. Men ziet in deze opzienbarende gevangenneming een bewijs, dat men van regeeringswege niet de minste uiterlijke oneerbiedigheid en smadelijke bejegening opzichtens de Koningin-regentes dulden zal.— Geruchten loopen, dat de Hertog zijn regiment had opgeroepen om, ten gunste van de Ex-koningin Isabella, de tegenwoordige Regentes van den troon te stooten.

— Señor Capriles, gouverneur van de Carolina-eilanden, is wegens beleediging van den Duitschen Commandant, bij de inbezit-neming van het eiland Yap door de Duitsche vloot, voor den krijgsraad gedaagd. De uitspraak van het vonnis is uitgesteld.

— 21 Dec. Don Carlos is er in geslaagd te Londen een leening te sluiten van $ 2,000,000.

— 22 Dec. In Terragona is een republikeinsche samenzwering ontdekt, waarvan de bijzonderheden door de Regeering worden geheim gehouden.

— 23 Dec. De Koningin-regentes Cristina heeft Martinez Campos tot president van den Senaat benoemd. Señor Canovas de Castillo zal gekozen worden tot president van de Kamer.

LISSABON, 21 Dec. Het lijk van Koning Ferdinand, vader van den thans regeerenden Koning en geboren Prins van Saksen-Coburg-Gotha, werd heden met indrukwekkende plechtigheid ter aarde besteld. De geheele koninklijke Familie, het Hof, de Leden van het Kabinet en de gezamenlijke afgevaardigden van de Mogendheden woonden de begrafenis bij.

WEENEN, 21 Dec.— Vele personen zijn te Lemberg gevangen genomen, daar zij met een onlangs ontdekt anarchistisch complot in verbinding bleken te staan.— Twee Croatische afgevaardigden werden onlangs tot drie maanden gevangenisstraf veroordeeld. Deze veroordeeling heeft echter zooveel verbittering onder de Croatiërs verwekt, dat zij in onderscheidene plaatsen in opstand zijn gekomen. Reeds zijn talrijke protesten tegen dat vonnis naar de Regeering opgezonden.

LONDEN, 22 Dec.— *Horace Smith* is met eene zending van wege zijner Regeering naar Abyssinië vertrokken. Hij heeft in last, aan Koning Jan een brief alsmede een eeresabel over te brengen.

— 23 Dec. *Harrison*, de vervalscher van Engelsche banknoten ter waarde van £ 100, die vooral te Dublin in omloop waren, is in Spanje gevangen genomen. De Engelsche Bank doet al het mogelijke om de drukplaten, die, in alle opzichten bijna, de echte banknoten wedergeven, in haar bezit te krijgen.

— 24 Dec. Het Amerikaansche jacht **Brunhilde** is op zijne reis rond de wereld den 8n December jl. te Aden aangekomen.

— Generaal **Beriben**, die onlangs op Cuba het district Manicaragua in opstand heeft trachten te brengen, is ter dood veroordeeld.

BERLIJN, 20 Dec.— Vorst v. Bismarck tracht de regeering van Beieren te winnen voor zijn plan om in Duitschland een Staats-monopolie van Brandewijn in het leven te roepen, waardoor de brandewijn-belasting in plaats van op 50,000,000 tot 220,000,000 mark zou worden gebracht.

— 21 Dec.— Het Duitsche oorlogsschip „Nautilus" heeft gisteren in het zuidelijk gedeelte van den Stillen Oceaan op de Maarschalks- en Gilberts-eilanden [ongeveer 50 in getal] de Duitsche vlag geheschen, en daar een protectoraat gevestigd. Sedert jaren lang werden die eilanden door Amerikaansche Missionarissen bezocht.

— 21 Dec. Keizer Wilhelm wenscht, dat zijn 25-jarig regeerings-Jubilé als Koning van Pruisen op den 3n en niet op den 2n Januari 1886 zal gevierd worden: zijnde laatstgenoemde dag de sterfdag zijns broeders, Koning Friedrich Wilhelm IV.

— 21 Dec. Heden is het de 90ste geboortedag van den grooten geschiedschrijver *Leopold von Ranke*. Van heinde en ver was de waardige professor het voorwerp van talloze gelukwenschen. Zijne woning te Berlijn werd door de hoogste personen van de hoofdstad bezocht. Ook de Keizerlijke Prins bracht hem persoonlijk zijn heilwenschen, terwijl de Jubilaris ook een vleiend eigenhandig schrijven van Keizer Wilhelm en Keizerin Augusta met hun portretten mocht ontvangen. De ministers zonden hem een „Collectiv-Gratulation"; de Eerste burgemeester van Berlijn wenschte den grijzen professor geluk namens de stad Berlijn. Zoowel de academie van de hoofdstad als de universiteiten van geheel Duitschland hadden afgevaardigden naar den Nestor van de Historiographie gezonden. Het opmerkenswaardigste te midden van al die heerlijke ovatiën was de onverstoorbare kalmte, die Leopold v. Ranke den geheelen dag wist te bewaren. Hij had een nieuw deel van zijn „Universal Geschichte" begonnen, zeide hij, en hoopte in twee jaren tijds het geheele werk—waarvan heden het 6de deel verschenen is— voltooid te zien.

— 23 Dec. Afgevaardigde van de „Duitsche Bank" en van de „Disconto-maatschappij" zullen in vereeniging met geëmployeerden aan de fabrieken van Krupp, den kanonnen-Koning te Essen, reeds in de eerste dagen van 1886 zich naar China begeven, om met de Regeering aldaar in onderhandeling te treden ten einde door geheel het Hemelsche Rijk spoorwegen aan te leggen.

— 23 Dec. Het Rijks-gerechtshof te Leipzig heeft de uitspraak van de rechtbank te Chemnitz (Oct. jl.), waarbij de van hoogverraad beschuldigde leden van den Rijksdag werden vrijgesproken, ongeldig verklaard. Een nieuw onderzoek is bevolen geworden.

Koning Alfonso, Koningin Christina, de Koningin-Moeder Isabella en Don Francisco.

In een necrologie van koning Alfonso ontleent de *Daily News* aan een werk van graaf Vasili over het hof van Spanje eenige punten betreffende diens karakter, zoomede aangaande de naaste bloedverwanten van den

overleden vorst. Alfonso had, volgens genoemden graaf, een hartstocht voor oorlog. Elk belangrijk militair geschrift in Europa werd voor hem vertaald, en hij had eigenhandig een plan gemaakt voor de reorganisatie van het leger. Hij kende de Spaansche legerlijst van buiten, van den staf af tot de officieren van elk regiment. Bovendien was hij een kloek jager, uitstekend paardrijder en voortreffelijk schutter. Zeer dikwijls werd hij in de „Gun-Club" (een schietvereeniging) te Madrid gezien. Voorts mocht hij tot de goede sprekers worden gerekend, maar hij dacht te snel, om een goed luisteraar te zijn. Evenwel hield hij rekening met elk denkbeeld en nam het soms geheel en al over. Zijn uiterlijk getuigde van zwakte; hij was klein en mager en scheen in burgergewaad een *dandy*, in plaats van een machtig koning. Hij was niet mild, doch zijn zuinigheid kwam eer uit berekening dan uit natuurlijken aanleg voort. Hij kende de vergulde armoede der moederlijke huishouding te Parijs te goed en had den verkoop van de diamanten zijner moeder in het *Hôtel Drouot* niet vergeten. Hij wist hoe weinig men in nood op hovelingen kan rekenen. Dat had hij ondervonden, toen de Koningin eens dringend behoefte had aan 80,000 frank en zich verplicht zag ze te leenen van een Belgischen graaf. Geen enkele van haar Spaansche mede-ballingen kon toevallig op dat oogenblik over die som beschikken. De Koning spaarde dus zooveel hij kon, en als het praatje, dat te Madrid liep, waar was, zond hij elke maand, een millioen realen naar Engeland. Wat zijn politieke positie betreft, was hij de belichaming van Thiers' opvatting van een constitutioneel koning, „Hij regeerde, maar bestuurde niet."

Zijn geheugen grensde aan 't ongeloofelijke. Hij kende de namen, bloedverwanten en stamboomen van zijn geheele omgeving. In talen was hij zeer bedreven, en zijn domineerende moreele hoedanigheid was een krachtige wil. Sedert hij, ten gevolge van de quaestie der Carolinen-eilanden, van zijn populariteit had verloren, verklaarde hij meermalen, dat Spanje niet zoo gemakkelijk van hem af zou komen als het zich van zijn moeder en van Amadeus had afgemaakt — hij zou Madrid nooit levend verlaten.

De dood van koningin Mercedes, zijn eerste gemalin, die hij slechts weinig maanden aan zijn zijde had, was voor hem een geduchte slag. De tegenwoordige Koningin is niet bepaald populair. Zij is te trotsch, te weinig in harmonie met haar Spaansche opgeving. Vooral is haar in de oogen van het Spaansche volk niet te vergeven, dat zij vreemdelinge bleef; dat zij zich niet naar haar nieuwen toestand wist te schikken. Haar hoedanigheden zijn geheel andere dan die de Spanjaard in de vrouw, en met name in zijn Koningin, wil zien. Zij is niet mededeelzaam, terwijl ontboezeming een karaktertrek is van het Spaansche volk, en in een land, waar iedereen buitenshuis leeft, is zij te veel aan de paleismuren gehecht. Zij bemoeit zich nooit met politiek; niemand denkt er zelfs aan, haar daarvan te beschuldigen. Met dat al is zij een uitstekende moeder, een teedere, hartelijke vrouw, eenvoudig, beschaafd en ontvankelijk voor vriendschap; maar haar natuurlijke deftigheid en ernst zijn tegen haar. Zij heeft thans geen anderen raadgever, of liever raadgeefster, dan haar schoonzuster, de infante Isabella, een vrouw van een krachtig karakter. De koning hield zeer veel van zijn zuster, en vóór de geboorte van zijn eerste dochter maakte hij haar prinses van Asturië, wat, natuurlijk, dienen moest om haar den rang van infante te schenken. Sedert 15 jaren is de infante weduwe, en zij kent haar wereld. Breekt koningin Christina zich niet het hoofd met de politiek, van haar kan dit niet gezegd worden. Intusschen, zij schijnt er verstand van te hebben, getuige o. a. een opmerking, toen de Koning een eerste proeve nam met het liberale ministerie-Sagasta. Door haar vriend Canovas gevraagd, hoe zij daarover dacht, gaf zij ten antwoord: „De restauratie is nog in haar kindsheid; ik veronderstel dus, dat zij scharlakenkoorts hebben moet."

Don Francisco, de vader van den overleden Koning, is na de revolutie verbannen en leeft thans rustig te Epinay, in Frankrijk, in het genot van een vrij aanzienlijke toelage van de Civiele Lijst. Zooals bekend is, liet het echtelijk geluk van don Francisco en de ex-koningin Isabella te wenschen over, en leven zij sedert jaren gescheiden. Die scheiding is van zoo absoluten aard, dat zij elkander nooit zien. Wanneer de Spaansche gezant te Parijs vervangen wordt — en dat gebeurt nogal vaak — brengt de nieuwe gezant een beleefdheidsbezoek te Epinay. Don Francisco legt dan terstond een tegenbezoek in de ambassade af, noodigt den minister uit, om bij hem te komen dineeren, en ziet hem vervolgens niet meer terug.

De koningin-moeder Isabella is een veel interessanter figuur. Het slechtste wat men van haar zeggen kan, verklaart Vasili, is dat zij verkwistend edelmoedig is. Zij deelt rechts en links geld uit, zonder het minste begrip te hebben van de waarde. Eens, in de dagen van haar macht, gelastte zij een minister, 20,000 frank te zenden aan een in nood verkeerenden letterkundige. De minister oordeelde, dat zij een lesje noodig had, en stapelde het geld, in de kleinste munt van het Rijk, op een tafel. Toen de Koningin voorbijkwam, vroeg zij, waartoe al dat geld dienen moest. — „Dat zijn de 20,000 frank voor den letterkundige, Uwe Majesteit." De Koningin glimlachte, om te toonen dat zij de les begreep, doch desniettemin liet zij het geld verzenden.

Ofschoon zij jaarlijks 3 millioen realen van de Civiele Lijst trekt, steekt zij altijd in schulden, wat een enkele maal tot eenige spanning met haar zoon leidde. Van politiek weet koningin Isabella letterlijk niets. Toen haar aandacht eenmaal gevestigd werd op den voortuitgang der moderne denkbeelden en de noodzakelijkheid om zijn eeuw te begrijpen, antwoordde ze: „Natuurlijk, ik weet, dat de tijden veranderen, en zooals gij ziet, rijd ik nu nooit meer met mijn witte muilezels uit."—'t Is intusschen de vraag, of dit antwoord niet een zeer gevatte zet was, in plaats van een bewijs van onkunde op politiek gebied.

Schaffhausen 10 Oct. 1885.

Muy Estimado Amigoe Cobi.

CAP. XXIV.

Di Vitznau na Schaffhausen.

Schaffhausen també ta un lugar bonita pa loger dos tres dia i mira e caida famoso di awa di *Rijn*, ma anto hende no mester a hanja fortuna nunca di mira e caidanan maestuoso di Niágara, pasobra e caida di Schaffhausen ta un mucha chikitoe na comparacion di Niágara-falls. Di toer esai mi no ta conta Cobi nada mas. Awé atardi nos ta cohe ferrocarril pa bai *Basel* i di aja lo nos bai *Strassbourg* i asina na *Mainz* pa mira boeniteza di rioe *Rijn*, ma cuantoe dia nos ta keda na *Basel* of *Strassbourg* mi no por bisa.

P'awor anto nos ta bai kita nos tera duci di Zwitserland pa drenta *Alemania* i di aja nos ta liger bai Antwerpen pa bisjita familia di nos dos companjero famoso i di nos amigoenan Govert *Boudewijn*, Bernard *Goossens*; i caba lo nos bai Hoelanda. Sigur lo ta *December* ora nos ta jega aja. Pa bisa berde mi no ta poerá pa bai Hoelanda, ni Maike tampoco, pasobra frioe a cohe nos aki basta pisar caba i kiko lo ta di nos, ora nos jega den e tera di awa. Antajerá *Maike* tabata kega masjar den su camber, net manera nos jioe di Curaçao, coe un linzoe rond di su cabez: é tabata e tosa noema.

Larga mi mira awor, kiko mi tin di responde riba bo briefinan.

Awa no a cai doeroe ainda na toer lugar, Cobi a scirbi mi. Dios doena koe awor boso a hajé, pasobra kiko lo bira di Curaçao, si awor sosecha bin danja trobé; anto si hende por bai sosega fói tera, pasobra com mi ta leza den bo briefi, goebiernoe no por doena muchoe trabao tampoco na pobernan, i ta teué su placa bon doeroe serar den caga, tó otro anja. Ta maloe toch, ne?—

Coe contentoe mi a leza, koe dos Pader i wel nos dos Pastoor stimar di Curaçao a bai Hoelanda pa toema frescoe: promer mi a spanta, pasobra mi a corda koe nau a bai pa keda. Sin falta mi ta bai bisjita nan; mi sabi koe un di nan ta nacer na *Schiedam*, i e otro na *Graaf of Grave*, (oende e lugar ta, mi no sá, lo mi boeské despues). Ora mi a papia coe Clement di *Schiedam*, el a puntra mi unbez: " Wildegij eu glaaske *Schiedam*?" Parce koe e lugar-ai ta conocir den henter mundoe. Com koe ta, nau por juda nos pueblo hopi!—

Mi a ricibi també un dos número di e courant nobo " *Vapulador*". Parcé koe el ta vapula, ta zoeta di berde i pa papia mi consenci limpi, no ta verwonder mi, pasobra un mucha di 10 anja lo mira klaar, koe lo ké nos enemigoenan sa scirbi ta locura i ta sali fói un coerazon jeen di rabia i odio. Pa mi bisa berdo,— ma e Senjores redactornan di e courant lo conoce estado actual di Curaçao mas mihor koe mi — di un banda ta duel mi koe " *Vapulador* " a sali. „O!" mi ta tende Cobi bisa: " ta duel bo, koe e courant a " sali ?: mester lezé bon i mira com el ta "machica su enemigoenan". " Si Cobi, hopi cos ta berde" ! i toch ta duelmi: ma mi ta haja e courantnan muchoe sushi pa toema noticia di nan! Pa mi idea mihor ta larga nan zoendra noema, pasobra cada hende ta comprende toch, di oende e mal bientoe ta sali.

Bo por ta sigur koe nau lo no larga di zoendra, i koe lo nan cera wowo pa berdad: Trata nan coe fatsoen, nan lo trata bo manera hende di caja. Larga nan; pasobra bo sá padilanti, koe mas bo ta papia mas nan ta responde bo!

Awor mi no sabi toer lo ke a pasa laatste tempoe; podiser nan a fada hende muchoe i nan a obliga hende di zoeta nan coe un paloe manera hende lo haci coe un cachor rabioso koe ta bin fadá bo na camina: p'esai, Cobi, bo meste scirbi mi un poco mas di e asunto-ai.

Tampoco mi no ta kere, koe un respondi bon i serio mees por comberti nos contrarionan. Nan no por ó nan no kier mira nada di berdad, nada di nos Santa Religion, pa klaar koe nos espone i defiende nos asuntoe. Esai mi mees a experimenta poco dia pasar trobé. Tende Cobi, kiko a sosode! A bini den nos Hotel un Senjor Aleman. El a bisti toer na color berde, su sombré tabata berde, su jas, su gilet, su garson—toer tabata berde. Su bril (berde també) a spanta mi: asina grandi é tabata. E Senjor, ora el a caba di drenta i sinta banda di nos mesa, a coeminda nos un poco stijf i haltoe. E sirbidor di Hotel a bin sirbié coe masjar respet i jamálo *Herr Professor*. Tabata un Profesor di Berlin. Despues di mesa nos tabatin honor di ricibiéle den nos compania. El a mira nos reza nos oracion promer i despues di come, p'esai el por a comprende unbez, koe nos tabata católica *ultramontano*, esta: koe sa cumpli exactamente coe toer ley i sinjanza di Iglesia Católica. E no por a larga di combersa coe nos riba Catolicismo. "Ciencia moderna", asina el a bisa nos, "a plama su luz toer camina di mundoe, i lo bin comberti prouto toer sigidornan di Roma."— "Comberti" mi a puntré, "comberti, pa bira kiko? Protestant, Hudioe, Muzelman, Pagano? kiko nos meste bira anto?— E Senjor no tabatin un nomber ainda pa e religion ó secta di su "Ciencia moderna." Ma Clement a judéle: ¿ " Comberti pa bira Mason, i meescos koe *nada* Senjor ta meen sigur ?—Awor e Profesor" a pone su bril berde mas haltoe riba su nanisji, i coeminza papia masjar cos di *Civilisacion, progreso, ilustracion, scuridad di Clero*, i *sclabitud di espíritu bao di jugo di Papa*. Clement a toema palabra trobe, i puntré, com ta posible koe tin asina poco luz den mundoe pa Católicanan, mientras den toer sorto di arte i ciencia Iglesia Católica su jioenan— sacerdote i laico— ta lombra manera stea na firmament té awendia mees. " Mira Papa Leo XIII, é dici, toer hende di ciencia arte i civilizacion ta saludé com un homber famoso den politiek, den hopi linga, den poesia, hasta den toer braza di ciencia: com E só por ta un luz i toer su subditonan asina pober di espíritu? Awor é Profesor a coeminza juda nos mees, diciendo, "koe henter Alemania ta alaba i tin di gradicí n'Ele progreso studio di *historia*. Ma Leo XIII ta Papa, esaí só ta duéle; E sá scirbi bonita "Encycliek", ma toch.... E no por a toemá mi como un lamtje riba su schouder bai hibá mi den su coerá, total! Wel e Encyclica di Masoneria su Latijn ta famoso."—A mi, Cobi, mi no sá nada di Latijn; solamente lo mi por responde ainda, ora mi mestor sirbi Misa. A haci mi bon anto di tende alomenos ún cos bon di Papa Leo XIII Su Encyclica. Mi a toema ánimo pa puntra kiko "Senjor Profesor" por tabatin contra Encyclica di Masoneria. Promer el a keda ketoe, coeminza kiuipi den un boton berde di su gilet berde: alafin é poné den un posicion di maestro i profesor, i dici coe mi: "Senjor mi ta Mason, ma promer di a leza e carta di Papa riba 'Masonería" mi no a sabi nunca, koe mi ta un hende asina mal i perverso manera Papa dici" !—Mi a keda stom, Cobi! ¿ Un profesor, un hende koe tin nomber di sabí, a leza Encyclica i por huzga asina bobo, asina berde? En berdad, mi no por larga di hofon di dié coe Maike na Spanjol. "Senjor Miguel, m'a bisa, "bo ta mira e Profesor toer bistir na bende? Danki Dios, koe Vmd no a tende toké dsjies el a papia, sino lo nos meste cumbini koe segur é por ta jama un "Profesor berde", pafor i paden. Enberdad, no ta p'e homber inocente Papa a scirbi: pasobra é no por studia ni leza mees coe su bril berde un cos riba Religion Catolica, ó toer ta parce berde, coeroe, bobo i scuridad. — Conta e cos, Sjon Cobi, na bo amigoenan pa nau sabi koe toer parti-lugar di mundoe tin mees sortoe di hende, dignoe di nos compasion pa motiboe di nau pobreza di espiritu i nau berde di sitir.—Mi ta caba pawor, mi Amigoe; podisé lo mi no por haja pronto ocasion di scirbi un carta largoe trobé, pasobra den promer tempoe nos no tin idea di keda hopi tem na mees lugar; ma toch lo mi warda toer mi noticia bon wardar den mi boeki di binga té despues.

. Coeminda toer hende pa mi; e portret koe mi ta manda ta pa bo jioe Law. Adios.

Bo amigoe

IRI.

MOVIMIENTO MARITIMO.

(*De la Oficina-Maritima*).

ENTRADAS.

Diciembre 31.

Vapor americano *Maracaibo*, de Maracaibo, con carga para Nueva York.

Vapor alemán *Borussia*, de Sabanilla y Cargena.

Balandra holandesa *No Tomas*, de Bonaire, carga: carbon y leña.

Enero 1.

Vapor americano *Caracas*, de La Guaira y Pto. Cabello, con carga para Nueva York.

Bergantin goleta inglesa *Curaçao*, de Nueva York, carga: diversos.

Goleta holandesa *9 de Agosto*, de Vela de Coro, carga: café y cueros.

Enero 3.

Vapor inglés *Australian*, de Europa via Barbadoe, Trinidad, La Guaira y Pto Cabello, carga: 186 bultos para ésta y 94 para Maracaibo.

Goleta venezolana *Julia*, de La Guaira, en lastre.

Goleta venezolana *Ma Belle*, de La Guaira, en lastre.

Enero 5.

Balandra holandesa *Caneta Christ*, de Bonaire, carga: carbon y cal.

Enero 6.

Goleta holandesa *Oscar*, (paquete) de Sto. Domingo, en lastre.

Balandra holandesa *Maria Eliza*, de Aruba, carga: pescado.

Bhandra holandesa *Del Odrmen*, de Aruba, en lastre.

Balandra holandesa *Zephyr*, de Bonaire, carga carbón y leña.

Balandra venezolana *Djalma*, de Pto. Cabello, carga: frutas.

Enero 7.

Vapor inglés *Editor*, de Europa via Barbádos, Trinidad, La Guaira y Pto. Cabello, carga: 447 bultos para ésta y 155 para Maracaibo.

Enero 8.

Balandra holandesa *Phenix*, de Bonaire, carga: dividive, carbón y leña.

Goleta holandesa *Minerva*, de Aruba carga: cal.

Enero 9.

Vapor holandés *Prins Maurits*, de Amsterdam via Demerara y Trinidad, carga: diversos.

SALIDAS.

Enero 1°, 2 y 3.

Vapor americano *Caracas*, pª Nueva York.

Vapor alemán *Borussia*, para Pto. Cabello, La Guaira y los demas punto de su itineraria.

IMPRENTA DE LA LIBRERIA.